- Будьте **уважні** до будь-яких листів, яких не очікували.
- Помітили **підозрілу** діяльність? Повідомте IT-спеціалісту вашої організації або CERT-UA.
- Завжди робіть **резервну** копію даних.
- Регулярно змінюйте **логіни та паролі адміністратора на роутерах WiFi та камерах.**
- Обмежте введення свого **номера телефону,** що прив'язаний до онлайн-банкінгу, в будь-які онлайн-форми.
- **Регулярно оновлюйте програмне забезпечення.**
- Залишайте якомога **менше** персональних даних в інтернеті.

Корисні освітні матеріали та серіали, які допоможуть глибше розібратися в темі:

Дія.Цифрова освіта — це національний онлайн-портал із розвитку цифрової грамотності, на якому можна безоплатно навчатися в захопливому форматі освітніх серіалів. Понад 800 000 громадян вже зареєструвалися та почали навчання на порталі.

Освітній серіал «Основи кібергігієни» на порталі Дія.Цифрова освіта

Це 9 серій тривалістю 4–7 хвилин, які дозволять:
- розуміти суть соціальної інженерії та психології впливу;
- безпечно користуватися браузером та загалом мережами WiFi;
- розмежовувати використання особистої та службової поштових скриньок;
- ознайомитися з роллю фізичної безпеки в кіберзахисті організації;
- розібратися у видах маніпуляцій з інформацією у кіберсфері.

Експрес-тест на цифрову грамотність, який за кілька коротких запитань допоможе вам визначити рівень цифрових навичок та дізнатися нові факти про безпеку онлайн.

Освітній серіал «Кіберняні» на порталі Дія.Цифрова освіта
З цього курсу ви дізнаєтеся, як мінімізувати ризики втрати вашої приватної, чутливої інформації, як попередити кібератаку або кібершахрайство, та як швидко відновитися після них у разі, якщо вони все ж таки сталися.

Міністерство цифрової трансформації України
ОБСЄ Організація з безпеки та співробітництва в Європі Координатор проектів в Україні
Дія Цифрова освіта
IFES Міжнародна фундація виборчих систем
Together we can vodafone

1. Статистика кібератак у 2020 році

2020 року фахівці Cyber Polygon з безпеки нарахували понад **900 кіберзлочинців** і понад **1 млрд шкідливих програм.**

Загрози класифіковані за трьома рівнями:

Нижній рівень (94%) — найпримітивніші атаки.

- фішингові сайти на тему COVID-19: допомога в отриманні допомог та компенсацій, підроблені сертифікати про вакцинації та QR-коди;
- шахрайства з доставкою товарів і послуг;
- дзвінки шахраїв, які представляються службою безпеки банку і виманюють дані карток.

Середній рівень (5%) — це атаки програм-вимагачів, кожна четверта з яких припала на корпоративних користувачів. Яскраві приклади:

- атака на мережу американських заправок Colonial Pipeline: привела до їх повного колапсу;
- атака на ірландську службу охорони здоров'я: в результаті люди не могли записатися на вакцинацію або на прийом до лікаря.

Верхній рівень (близько 1%) — найскладніші та точно спрямовані атаки, на розслідування яких іноді витрачаються роки.

> 900 кіберзлочинців

> 1 млрд шкідливих програм

Будьте уважні до будь-яких листів, яких не очікували.

2. Грудень 2018: кібератака проти німецьких політиків

Хакери оприлюднили **особисті дані** сотень німецьких політиків, журналістів і знаменитостей. Цю атаку назвали одним із найбільших **порушень кібербезпеки** країни.

Витік інформації містив:

- мобільні **номери** та **адреси** депутатів;
- електронні **листи**;
- **дані** інтернет-переписки та кредитних карток;
- копії **документів**, що посвідчують особу, та договори оренди;
- голосові **повідомлення** від партнерів та дітей.

Дані було зламано з приватних облікових записів електронної пошти, а також їхніх записів у соціальних медіа, як-от Facebook та Twitter.

Принаймні два депутати помітили збої в роботі своїх облікових записів за декілька місяців до атаки.

Помітили підозрілу діяльність? Повідомте IT-спеціалісту вашої організації або CERT-UA.

3. Як вірус “Petya” видалив інформацію

Petya і його пізні версії вражали комп'ютери через операційну систему (ОС) Microsoft Windows. Вони зашифровували файли і дані для завантаження ОС. Потім вірус вимагав викуп у біткоїнах, але коди для розшифровки не допомагали. Вони, навпаки, знищували всі дані на жорсткому диску. При цьому вірус отримував повний контроль над усією інфраструктурою компанії.

Вірус торкнувся компаній і держорганів Європи, США, Австралії, Росії, України, Індії, Китаю.

В Україні постраждало понад 300 компаній:

- «Запоріжжяобленерго»;
- «Дніпроенерго»;
- Київський метрополітен;
- українські мобільні оператори «Київстар», LifeCell і «Укртелеком»;
- корпорація «Ашан»;
- ПриватБанк;
- аеропорт Бориспіль.

10% пам'яті всіх комп'ютерів в країні виявилося стертою.

Загальна сума збитку від діяльності хакерів становить більше $ 10 млрд.

Завжди робіть резервну копію даних.

4. Як можуть атакувати ваші камери та Wi-Fi?

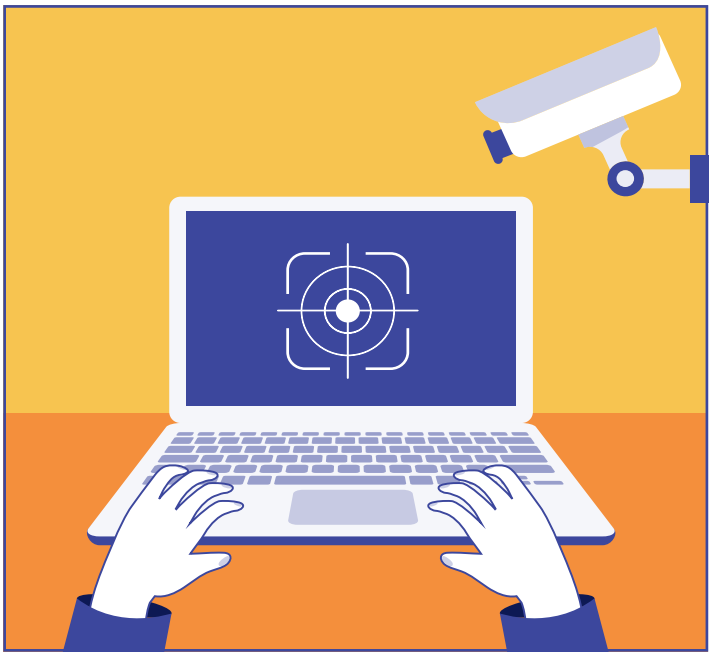

Недавній Linux-троян знаходить пристрої з логіном і паролем, які власники не змінили після покупки, змінює пароль, а потім встановлює додаток для майнінгу криптовалюти. Ідея та реалізація гранично прості.

Існують пошукові системи Інтернету речей, в яких можна знайти величезну кількість вразливих IP-камер, що мають стандартні дані для входу адміністратора.

Скористатися ними може практично будь-хто. Ці камери розташовані в магазинах, на заводах, складах, автостоянках.

Більш того, вони є і в будинках, гаражах, спальнях та вітальнях.

Люди, які використовують такі «загальнодоступні» камери, і не підозрюють, що сторонні можуть спостерігати за кожним їхнім кроком.

Регулярно змінюйте логіни та паролі адміністратора на роутерах Wi-Fi та камерах.

5. Хакери виклали в даркнет особисті дані 73 мільйонів людей

Хакерське угруповання ShinyHunters зламало бази даних і отримало доступ до особистої інформації 73 мільйонів осіб у травні 2020 року. Серед викрадених баз даних, що вже продаються в даркнеті, такі відомі 10 компаній:

- Сервіс онлайн-знайомств Zoosk (30 мільйонів записів);
- Сервіс друку Chatbooks (15 мільйонів записів);
- Південнокорейська платформа моди SocialShare (6 мільйонів записів);
- Сервіс доставки їжі Home Chef (8 мільйонів записів);
- Торговий майданчик Minted (5 мільйонів записів);
- Онлайн-газета Chronicle of Higher Education (3 мільйони записів);
- Південнокорейський журнал про меблі GGuMim (2 мільйони записів);
- Медичний журнал Mindful (2 мільйони записів);
- Індонезійський інтернет-магазин Bhinneka (1,2 мільйона записів);
- Американське видання StarTribune (1 мільйон записів).

Обмежте введення свого номера телефону, що прив'язаний до онлайн-банкінгу, в будь-які онлайн-форми.

6. WannaCry 2017

Шкідлива програма-вимагач, яка використовувала вразливість нульового дня в різних версіях Windows. Проникаючи в комп'ютери, вірус зашифрував весь вміст, а потім починав вимагати гроші за розблокування. Однак розшифрувати файли було неможливо.

Вірус встиг заразити 500,000 комп'ютерів в 150 країнах світу і завдати шкоди в $ 1 млрд.

Найбільше постраждали Росія, Україна й Індія.

Регулярно оновлюйте програмне забезпечення.

7. Кібератаки можуть вбивати?

На жаль, так. У 2015 році хакери зламали сайт Ashley Madison, призначений для знайомств заміжніх жінок і одружених чоловіків.

У результаті атаки витекли дані 40 млн користувачів.

Частині з них почали розсилати загрози з вимогою викупу в $ 1,000.

Деякі з постраждалих злякалися, що їхні чоловік/дружина дізнається про зраду, і наклали на себе руки.

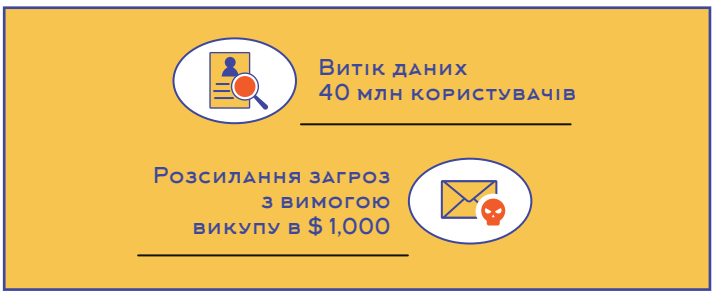

Залишайте якомога менше персональних даних в Інтернеті банкінгу, в будь-які онлайн-форми.